Ч. 186 Субота 19 серпня (1 вересня) 1900. Рік X

Виходить у Львові що дня (крім неділь і гр. кат. сьвят) о 5-ій години по полудни

Редакция і адміністрация: улиця Чарнецкого ч. 12.

Письма приймають ся лиш франковані.

Рукописи звертають ся лиш на окреме жаданє і за зложенем оплати почтової.

Рекламациї незапечатані вільні від оплати почтової

НАРОДНА ЧАСОПИСЬ

Додаток до „Ґазети Львівскої“.

Передплата у Львові в аґенциї дневників пасаж Гавсмана ч. 9 і в ц. к. Староствах на провінциї:

на цілий рік К. 4·80
на пів року „ 2·40
на чверть року „ 1·20
місячно . . „ —·40

Поодиноке число 2 с.

З почтовою пересилкою:

на цілий рік К. 10·80
на пів року „ 5·40
на чверть року „ 2·70
місячно . . „ —·90

Поодиноке число 6 с.

Вісти політичні.

(Переговори дра Кербера. — Король румуньский в Ішль. — Америка просить о мир для Хіни.— Погром Хінців. — З полудневої Африки)

Як доносять нинішні телеґрами, др. Кербер вже розпочав переговори з провідниками сторонництв. Вчера приймав др. Кербер кількох визначнійших послів ріжних сторонництв. На заходи дра Кербера коло привернення національного мира в Австриї, відповідають Чехи, що они не скорше відступлять від опозициї, доки аж не одержать повної рівноправности. В тій цили виконуючий комітет ческих послів до ради державної зібрав ся нині в Празі на нараду.

Король Кароль румуньский бавить ще в гостині у Цїсаря. Вчера рано приймив король на авдиенциї міністра заграничних справ гр. Голуховского. О годині 11-ій перед полуднем зложив Цїсареви візиту, а о $2^1/_2$ по полудни взяв участь в цїсарскім обіді. О 6-ій годині вечером Цїсар Франц Йосиф, король Кароль, княгиня Ґізеля, баварскі князї Юрий і Конрад та міністер ґр. Голуховский і дружина виїхали до Травнкірхен в гостину до архикняжни Єлисавети а вечером вернули до Ішлю.

В хіньскій справі починає ся новий зворот. Іменно починають виринати чим раз частійше вісти, що навязанє мирових переговорів можливе. Коли би ті вісти були правдиві то дуже легко могло би прийти до непорозуміня між поодинокими державами. З Вашинґтону доносять, що представителї Америки мали розслїдити наміри держав що до дальшого напряму політики в Азиї і о скілько держави охочі вести переговори з Лїгунчаном. Дня 29 с. м. надійшли в тій справі вісти, котрі були предметом нарад правительства і котрі не принесли нічого о плянах держав на будучність. Стверджено лише, що Росия і Анґлія хочуть вести переговори з Лїгунчаном, а Німеччина ні. Російске правительство вислало до правительства американьского запитанє, які проєкти Америка наміряє зреалізувати в Хінї. Американьске правительство не дало на се доси ніякої відповіди. Після иншої вісти з Вашинґтону, Америка рішила навязати мирові переговори з Лїгунчаном. В тій акциї підпирають Америку Росия і Япан. Анґлія не хоче ще вязати ся, а Німеччина, Італія і Австро-Угорщина рішучо відмовили участи в переговорах. — З Петербурга доносять, що Росия уважає свою участь в увільненю послів в Пекінї за закінчене теперішної акциї в Хінї і не гадає дальше мішати ся. Держави будуть о тім урядово повідомлені. — Нинїшні-ж телеґрами з Вашинґтону доносять, що правительство Сполучених Держав по двох довгих засїданях кабінету постановило вислати до всіх держав просьбу, аби з Хіною заключено мир.

Анґлійскі часописи приносять вість про велику битву, зведену дня 23. с. м. між Пейцаном а Гошіву. В тій битві Хінцї були цїлком побиджені, упало їх 1500 а між иншими погиб там один з князїв Туанів.

Погром Бурів на всхід від Преториї не був здаєть ся такий страшний, а тріюмф Анґлійців не такий великий, як вчера донесли були приватні телеґрами до лондоньских дневників. Урядова депеша Робертса не згадує нічого про переломанє лінії Бурів. Робертс не потверджує також донесеня, що Бури утїкли в неладї, лишаючи на боєвищи всю свою артилерию. З урядової реляциї знаємо лише, що Анґлійцї забрали одну мітрайлєзу. З донесень знаємо, що битва була страшно завзята і тягла ся кілька днів. Сполучені сили Штайна і Крігера розложили ся між Бельфастом і Махадорпом в сильно укріплених позициях. Борба зачала ся вже в пятницю. Одна анґлійска колюмна, зложена з одної дивізиї і двох бриґад кінноти, ударила з заходу, під командою самого Робертса. Така сама сила ударила з полудня, під командою Булєра. В пятницю і в суботу всї атаки Анґлійців розбили ся о завзятий опір Бурів. В недїлю розпочала ся страшна борба на армати. Коли і тепер Анґлійцї не могли посунути ся ні на крок на перед, Робертс рішав обійти позициї Бурів. Френч з двома бриґадами посунув ся досить далеко на північ, але остаточно пляну окруженя позиций не міг виконати. Похід бриґади Полькарю на горби Бельфасту також не зломив опору Бурів а він уступив. В понедїлок борба зачала ся наново. Після одних депеш, войска пробили позициї Бурів на північно-всхідним крилї; після инших депеш, борба в тім місци тревае дальше.

11)

ОБРАЗКИ з ДАЛЕКОГО ВСХОДУ.

(Після Ріхтгофена, Е. Вольфа, Вартеґґа, Гольдманна і др. зладив К. Вербин).

(Дальше).

V.

Цїсарева Цу-Гсі і дотеперішні хіньскі верховоди.

Хіньска справа аж тепер зачинає направду ставати ся великою загадкою, не лиш для читаючої ґазети публики цїлого сьвіта, але й для самої дипльомациї. Союзні держави заняли Пекін, а що тепер буде або що має бути дальше? Ото питанє, на котре навіть найперші дипльомати і політики не можуть знайти відповіди. Доси союзні держави поступали якось згідно а войска їх ще й доси стоять в згоді в Пекінї. Але чи довго буде та згода? Дипльоматия тих держав якось, здає ся, не конче в згоді. Вже само питанє: що робити тепер дальше? — викликує, як здає ся, незгоду межи дипльоматами. Чи заключати мир з Хінцями? Німцї, хоч би зі взгляду на загонисті бесїди свого цїсаря, не думають ще о мирі з Хінцями. Та й другі держави не хотять того, вказуючи на ту обставину, що в Хінї не ма нині поправдї з ким заключити мира, бо нема анї цїсаревої, анї таких повномочників єї, котрим би можна вповні повірити. Впрочім, кажуть, навіть сама цїсарева не дає повної запоруки безпечности житя і майна чужинців в Хінї на будуче, і насуває ся питанє, чи не установити би яку нову династию. З хіньскої сторони знов здаєсь, готові би вже були до заключеня і мира, і висувають яко посередника звістного загально хіньского дипльомата Лї-Гунґ-Чанґа, але союзні держави не хотять згодити ся на него.

Аж ось в послїдних днях розійшли ся по сьвітї дивні вісти, з котрих можна би здогадувати ся, що згоді союзних держав, мимо згідної акциї военної, приходить вже конець. Росия мала, як кажуть, заявити, що уважає акцию военну вже за скінчену, а єї бажанем булоби, щоби Хіна лишила ся хіньскою. Япанцї рішили ся, здаєсь, на якийсь важний крок, бо вислали своє войско з Формози і заняли місто Амої в провінциї Фокіян. Рівночасно розійшла ся чутка, що Анґлійцї розвинули якусь важну акцию в долинї ріки Янгсекіяну, котру вже від давна уважають як би свою. З того всего виходить як би ті три держави взяли ся окремо до якогось дїла на свою руку.

Тимчасом і доси не знати ще напевно, де подїла ся цїсарева і єї двір. Припускають лиш загально, що она ще в дорозї до міста Сінґан. Що єї роля, як і взагалї роля манджурскої династиї ще нескінчена, то річ певна. До подїлу хіньскої держави ще не прийде, бо до того недопустять самі союзні держави, а установленє нової династиї в теперішну пору єсть також неможливе, бо як з одної сторони самі Хінцї не згодились би на того цїсаря, котрого накинули би їм чужинцї, так з другої сторони все таки осталась би в Хінї давна династия, котра уважала би ся за законну, і так запутанина стала би ще більша. В виду такого стану річий як і для лїпшого зрозуміня минувших подій, добре буде пізнати близше ті особи з хіньскої сторони, котрі доси грали найважнїйшу ролю а котрим мабуть призначено виступити ще раз на публичну арену.

Перше місце займає очевидно цїсарева Цу-Гсі, особа, як признають навіть всї єї противники, і розумна і дуже енерґічна. Цїсарева Цу-Гсі єсть вдовицею по цїсарю І-Чу або Гієнфинґ, котрий помер в 1861 р. з гризоти, дочекавшись такої ганьби, що мусїв втїкати з своєї столицї. Цї-Гсу, котра родила ся в 1834 р., отже має тепер 66 лїт, не походить анї з цїсарского анї хоч би навіть з якого висшого, скажім по нашому, шляхотского роду. Єї родителї були біднї люди, що жили десь на передмістю в Кантонї, але она була дуже красною дївчиною і єї сподобав собі якийсь хіньский ґенерал, котрий купив собі єї у єї родителїв і взяв собі єї за жінку. Підчас якоїсь гостини на цїсарскім дворі впала она в око молодому цїсареви Гієнфинґ, а той приказав ґенералови в делїкатний спосіб відступити єму свою жінку. Цїсар надав їй рівні права зі своєю першою жінкою, а коли умирав, лишив свого малолїтного сина і наслїдника престола, Цаї-Шун, під опікою своєї законної вдовицї і сеї другої жінки та трох князїв з цїсарского двору. Законна вдовиця була женщиною податливої вдачі і не мала охоти займати ся справами держави, отже реґенткою остала ся

Новинки.

Львів дня 31-го серпня 1900.

— **Є. Е. п. Намістник** прибув дня 27 с. м. вечером до Криници в супроводі старости з Нового Санча п. Яроша і других достойників з повіта. На всіх двірцях витали п. Намістника духовеньство і урядники державні та публика, а п. Намістник висідав всюди з ваґона і дякував сердечно за повитане. На стациї в Мушині представив ся управитель купелевого заведеня в Криници п. Ант. Мравінчіч і инші достойники. З Мушини поїхав п. Намістник в супроводі радн. Намістн. і протомедика дра Меруновича до Криниці, де на границя міста окружила его повіз бандерия в строях народних з хоругвами. При в'їзді до Криниці коло церкви дожидав п. Намістника о. Гватишак в окруженю духовеньства з охрестности з процесиєю і множеством людий. По відправленю в церкви короткої молитви поїхав п. Намістник до заведеня купелевого. Всї доми в Криниця були осьвітлені а заведене купелеве було ілюміноване ріжнобарвними лямпіонами. Іменем жителів Криниці повитав п. Намістника посол до Ради державної і війт Криниці п. Й. Заремба. Опісля поїхав п. Намістник до купелевого будинку, де повитано его імном народним і походом зі смолоскипами. На другий день розпочав п. Намістник люстрацию заведеня купелевого і оглядав цїле его урядженє, салї реставрацийні, кухню, комору, урядженя савїтарні, салю балеву, читальню і т. д. Відтак оглядав п. Намістник жерело, спосіб черпаня води, купелї мінеральні, кабіни всіх кляс, казав показати собі спосіб видаваня і означуваня білєтів купелевих, оглянув заведене гідропатичне зістаюче під проводом дра Еберса, жерело в Солотвині і дім ізоляцийний обслугуваний Сестрами Служебницями. Вернувши з люстрациї, уділяв авдиєнций, а по авдиєнциях відбув ся пир устроєний в честь п. Намістника комітетом місцевим. Безпосередно по пирі оглянув п. Намістник ще й парк. Вечером о пів до 7 год. вернув п. Намістник знову до Мушини, котра була ілюмінована, а улиці украшені зеленню. Опісля поїхав п. Намістник через Новий Санч і Хабівку до Закопаного.

— **З перемискої єпархії.** Презенти одержали оо.: Феленчак Ник. на Поляни дек. дуклянського, Мусїй Теофиль на Кукизів дек. ˊкуликовского, Очабрук Алексей на Волицю дек. сяніцкого, Гинилевич Волод. на Тисову дек. нижанківского. До кан. институциї завізвані оо.: Калинский Волод. на Терло, Підляшецкий Петро на Гладишів, Левицкий Волод. на Тучапи. — Кандидати стану духовного, наміряючі убігати ся о принятє до духовної семинариї у Львові, мають до дня 20 вересня с. р. включно поданя свої посредством Всч. деканальних урядів еписк. консисториї предложити. Поданя пізнїйше внесені не будуть увзгляднені. — Прошеня мають бути заосмотрені в належито остемпльовані сьвідоцтва: хрещеня, всїх курсів шкіл народних і ґімназияльних і сьвідоцтво зрілости, сьвідоцтва здоровля, увільненя від войска, моральности і убожества. — Дня 28 вересня с. р. рано по вислуханю сьв. Літурґії о год. 8-ій в катедральній церкві мають кандидати явити ся в великій сали духовної семинариї до дотичного іспиту. — Митр. Ординарият у Львові з дня 14 серпня 1900 ч. 156/орд. повідомляє, що в північній Америці, а именно в Юнкерс шт. Ню-Йорк і в Плимоут шт. Пенсильвенія, суть потрібні доконче наші сьвященики. — Рефлектуючі на ті посади сьвященики безженні або вдівці мають внести як найскорше свої пода ня до консисториї.

— **Із Станїслава** пишуть нам: Дня 3-го н. ст. вересня відбуде ся торжественне отворене бурси філії руского товариства педагоґічного в Станїславові. Початок о години 11-ій перед полуднем. Бурса містить ся в домі ч. 15 при улици Липовій.

— **Важне для родичів,** котрі мають намір віддати в слїдуючім році шкільнім свої діти до женьскої учительскої семинариї у Львові. — Рескриптом Вис. ц. к. Міністерства просьвіти з дня 7 цьвітня 1897 ч. 7623, заложено чотири літа тому приватну учительску женьску семинарию. Сего року відбув ся перший іспит зрілости перед комісиєю екзаминацийною ц. к. львівскої женьскої учительскої семинариї, котрого користний вислід сьвідчив, що се заведене приватне було ведене вельми старанно. З уваги, що після повисшого рескрипту се заведене з слїдуючим роком шкільним одержує характер публичного заведеня, — з уваги, що до ц. к. учительскої женьскої семинариї у Львові може бути приняте лиш ограничене мале число учениць а передовсїм доньок поза-львівских учителїв, — було би вказане, щоби родичі, котрих діти не будуть приняті до ц. к. учит. ж. семинариї, вписали їх до висше згаданої приватної женьскої семинариї з характером публичним, поміщеної у Львові при улици Паньскій ч. 18.

— **Жвава полїция як рідко,** До бюра полїцийного в Ессен приходить якийсь чоловік з полудневого передмістя сего міста і хоче дати знати, що его хтось обікрав та забрав все одїнє. Коли ще розповідає урядникови о крадежи, пізнає нараз свою фотоґрафію, що лежить на бюрку урядника. — Та же то моя фотоґрафія! — каже він здивований. Так і дійстно було. А урядник усьміхаючись, показує на якийсь великий пакунок на земли і каже: Коли так, то може отсе й ваші річи. — Чоловік той аж зрадів, бо то були дійстно его річи. Він ще й сам не знав нїчого, що его хтось обікрав, коли полїция вже прихопила була злодіїв і відобрала річи, між котрими в кишени знайшла ся і фотоґрафія властителя.

— **В краєвій школї гончарства** в Коломиї розпочинає ся наука дня 1 вересня с. р. Услівя принятя: окінчений 13-ий рік житя, окінчена народна школа або рівномірне образоване придбане в инший спосіб, фізична спосібність до вибраної професиї. Наука тревае три роки а обіймає два діли: гончарство і кафлярство. Приймає ся майстрів і челядників гончарских і кафлярских. Зголошеня треба вносити до дирекциї школи гончарства в Коломиї.

— **125-і роковини зруйнованя Запорожскої Січи.** 18 серпня с. р. минуло 125 літ від дня виданя указу на знесене запорожского війска котрого членів обернено в хліборобів. Доля Запорожскої Січи була ще перед тим порішена. Ще від 1750 р. дивило ся росийске правительство на Запороже з підозрінем і вважало его конечно пот-ібним лиш доти, доки небезпечними були для Росиї кримскі хани. Коли-ж їх могучість підчас війни в 1769—1774 р. до тла знищено, та конечність перестала істнувати. В наслідок конфліктів Січи з ґрафом Потемкином, ґенерал ґубернатором новоутвореної Новоросийскої ґуберниї, поручила ему цариця Катерина II. зруйнувати Січ. Д. 18

Цу-Гсі. Она уміла опісля так все повести, що тих трох опікунів-князїв усунено, а опікуном став стрий молодого цїсаря князь Кунґ, але він був по правдї лиш першим міністром цїсаревої реґентки, а Цу-Гсі сама займала ся всїма справами держави. В лютім 1873 р. вступив Тунґчі на престол, але недовго панував, бо умер вже в січни 1875 в 19-ім році житя. Наслїдником престола вибрано тогди трилїтного сина самого князя Чун, що оженив ся був з сестрою цїсаревої реґентки; маленького Цаі-Тіен проголошено цїсарем і він дістав імя цїсаря Кванґ-сі. Цїсарева Цу-Гсі остала ся реґенткою аж до его повнолїтности в 1889 р. Молодий Кванґ-сі робив все то, що хотїла его тета, але коли по війнї з Японцями він пішов під лад партиї, котра хотїла заводити нові порядки в Хінї, цїсарева-реґентка не надумуючись довго усунула его з престола і взяла знов в свої руки управу держави.

То стало ся як звістно в 1898 р. Тогди то розійшла ся була чутка, що молодого цїсаря убито. Цїсарева-реґентка хотївши показати, що то неправда, що молодий цїсар лиш занедужав, завізвала всїх ґубернаторів, щоби они вишукали найздібнїйших лїкарів і прислали до столиці. Один з них, Чен-Лїян-Фан, так розповідає про свою візиту у недужого цїсаря: Цїсар був дуже блїдий і очевидно мав горячку. Позаяк етикета двірска не позваляла ему розпитувати цїсаря, то цїсарева-реґентка сама розповідала ему, що цїсареви бракує. Розповівши приказала лїкареви, щоби він сказав великій радї, що треба цїсареви робити. Чен здав тогди справу великій радї, записав якісь маловажні лїки і наказав недужому передовсїм спокій. Его завзивано і другий раз а коли він знову мусїв слухати лиш оповіданя цїсаревої-реґентки, подав просьбу до великої ради, щоби его увільнено і покликано молодших лїкарів, позаяк він мусить вертати домів, бо там занедужала его — сїмдесятьлїтного старця — старенька мати. Велика рада не хотїла тому повірити і приказала розслїдити, чи то правда. Ченови удало ся доказати правду своїх слів, але той доказ коштував его 18 000 таелїв і велика рада предложила цїсаревій справозданє, що Чен має дійстно матїр і що она занедужала. Тогди позволено лїкареви вернути домів.

Одним з найвисших верховодів хіньских, котрий в послїдних подіях відограв найважнїйшу ролю єсть князь Туан, той, котрий в послїдних часах присвоїв був собі цїсарску власть, а котрого сина, Пучіна, іменовано в січни сего року наслїдником престола. Князь Туан єсть внуком помершого в 1850 цїсаря Тао-кванґ, а стриєм нещасливого Кванґ-сі. Яких 20 лїт тому назад служив він через два роки в бельґійскім войску і має европейске образоване, але мимо того єсть завзятим ворогом Европейцїв. Кажуть, що він пристрастно курить опіюм і може бути, що в тій пристрасти треба шукати причин его лютости. Він був тим, котрий найбільше напирав на цїсареву-реґентку, щоби она усунула з престола молодого цїсаря. Зараз по тім взяв ся він орґанізувати для цїсаревої реґентки прибочну ґвардию з манджурских і хіньских селян в силї около 10.000 мужа і узброїв єї на давний лад хіньский. Він то здаєсь за намовою ґенерала Юнґ-лю сполучив ся з боксерами і вплинув на цїсареву-реґентку, що она станула також по їх сторонї. Але підчас коли він безвзглядно став виступати против Европейцїв в Пекінї, то цїсарева, здаєсь, слухала також і ради кн. Чінґа, прихильника Европейцїв, котрого Туан усунув був з уряду заграничного (Цунґлї-ямену) і заосмотрювала потайком заграничних послів в поживу.

Головним помічником кн. Туана від 1898 р. був манчурский великий секретар Канґ-ї; єсть то дуже забита голова і дикий фанатик, котрий страшенно ненавидить всїх чужинцїв. Его перевисшає в тій ненависти хиба лиш один Гсітунґ, хіньский великий секретар, чоловік літ 80, котрому повірено вихованє наслїдника престола. О нїм розповідають, що він мав сказати, що має надію дожити ще того, що буде спати на скірі Европейця. Коли сего року в тій части міста, де мешкають европейскі посли заведено електричне осьвітлене улиць і дріт від проводу електричного поведено попри его дім, то він від тої пори не виходить вже з дому передною брамою, лиш задними дверми, щоби не видїти того проклятого знаку присутности Европейцїв в місті. — Понятливим учеником тих обох єсть хіньский член Цунґлї-ямену і директор зелїзниці державної та копалень Чао-Шу-Чіао; він то, де лиш міг, ставив перешкоди будові зелїзниць і заводженю копалень. До сеї партиї ворожої Европейцям належать ще оба давнїйші ґубернатори провінциї Шантунґ, Лї Пінґ-Генґ і Юшен, основатель секти боксерів, котрого на жаданє европейских послів усунено з посади ґубернатора і покликано до Пекіну, але опісля іменовано ґубернатором провінциї Шансі.

До прихильної для Европейцїв партиї належать крім згаданого вже повисше кн. Ченґа ще слїдуючі: Теперішний ґубернатор Шантунґа, Юан-Ші-Кай а давнїйший резидент в Сеулю в Кореї; ґубернатор з Нанкіну Лїу-Кун-І і ґубернатор з Вучунґа Чанґ-Чі-Тунґ, а наконець і Лї-Гунґ-Чанґ, личність знана дуже добре в Европі і займаюча почетне місце в найновійшій історії Хіни, о котрій годить ся розповісти тут дещо обширнїйше.

Лї-Гунґ-Чанґ єсть родом з провінциї Нґан-Гвеї і сином бідного робітника. Їх було у батька двох братів, Ган і Гунґ. Коли батько помер, мати по приписаній жалобі віддала ся за якогось лїтерата, котрому на імя було Лї. Вітчим щиро опікував ся пасербами і дав їм дуже добре вихованє, а коли дійшли до 20 року житя поздавали оба дуже добре іспити і прибрали імя свого вітчима. Старший з братів, Лї-Ган-Чанґ дослужив ся опісля аж до ранґи ґубернатора а молодший Лї-Гунґ-Чанґ заслужив ся в многих напрямах так дуже для сво-

липия ґенерал-поручник Текелій з війском, зложеним з реґулярної піхоти, кавалерії та доньских козаків, заняв Січ, не стрітивши ніякого опору від Запорожців, котрі нічого не сподівали ся. Після оголошеня указу з 18 серпня почало ся щедре роздаване запорожских земель уділами від 1.500 до 12.000 десятин. Потемкин, кн. Прозоровский і кн. Вяземский подістгавали менше більше кождий по 100.000 десятин. По зруйнованю Січи часть Запорожців переселила ся до Туреччини і заснувала в Добруджи т. зв. Задунайску Січ, що істнувала до 1828 р. З Запорожців, що лишили ся в Росиї утворено 1873 р. чорноморске військo.

— **Нещасливі пригоди.** Кароль Кашуба, 15-літний хлопець, що мешкає при своїх родителях за городецкою рогачкою у Львові, роздобув звідкись таку капслю, яку ставлять будники при зелізницях на шинах, щоби они, експльодуючи під колесами, своїм гуком остерігали перед якоюсь небезпечностию. Отже таку капслю приніс Кашуба до хати і став еї розбивати молотком. Капсля експльодувала і в страшний спосіб покалічила хлопця в лице і руки так, що аж треба було завзивати товариства ратункового. — В Печиніжині знайдено дня 23 с. м. в керници тамошного господаря Петра Котова тіло его жінки, 40-літної Парашки. Слідство виказало, що нещаслива, котра мала хоробу, звану падавкою, дістала мабуть нападу тої хороби в хвили, коли витягала ведро з водою, і упала до керниці та утопила ся. — В ставі під Веселою, повіта товмацкого, утопив ся 9-літний хлопець Михайло Лущиньский підчас купелі.

— **Крадіж в „Народній Торговли“.** В Самборі, в ночи з 23 на 24 с. м. якийсь відважний злодій розбив колодку при дверех до пивниці „Народної Торговлі“, а опісля розібрав мур, щоби тим способом випала з него зелізна штаба, котрою замкнено двері з середини і так дістав ся до пивниці. Звідси пішов злодій до каси, розбив шуфляду, з котрої забрав 60 зл. готівки і почтових марок та карт кореспонденційних за 100 зл. Вартістні папери, льоси, квіти, фактури і т. п. подер, або спалив, а навіть знищив всі касові книги. Крім того злодій забрав всі ключі від колодок, понищив богато товарів, випив кілька фляшок вина і наливок і утік. Перед тим хотів підложити в пивници огонь, але сего не вчинив. З всего видно, що мусїло бути бодай двох злодіїв; они мусїли скоро робити своє діло, бо торговля стоїть недалеко військової вартівні і поліцийної кватири. Улиця в ночи сильно оживлена зі взгляду на недалекий готель і реставрацию Кобера. Дивно отже, що ніхто не чув стуків при розбиваню муру і замків. „Tygodnik samborsko-drohobycki“ здогадує ся, що се мусїла бути пімста якогось видаленого слуги, або когось з торговельного персоналу, добре обзнакомленого з місцем і відносинами.

— **Закаменїлий ліс.** Одною з найзаймавійших річий, які Сполучені Держави північної Америки вислали на виставу до Парижа, єсть збірка пнів із славного закаменїлого ліса в Арізоні. Там стоїть множество пнів один побіч другого а всі перемінили ся в найкрасший ахат. На тім камени видко ще виразно будову дерева, річні слої і поздовжні волокна. Місцями видко якісь плями, котрі ідуть довкола слоїв, а то єсть доказом, що дерево вже зачинало гнити, коли перемінило ся в камінь. Докладні розслїди показали, що знаходять ся навіть ще слїди грибків що точила дерево. В який спосіб повстав той закаменїлий ліс і як дерева перемінили ся в так красний ахат, над тим учені ломили собі голови і ще ломлять. Єсть такий здогад, що то був рід дерев соснових, котрі вже гнили а їх залила вода, котра мала в собі богато кременового квасу, подібно як то ще й тепер діє ся, коли в сторонах вулканічних добуде ся з ґезерів (горячих водограїв) вода, котра має в собі богато кременового квасу. Ахатові пнї дають ся дуже красно полірувати і мінять ся всїлякими красками; з них можна би виробляти всїлякі предмети.

Відозва.

Родимці!

В днях 29, 30 і 31 серпня почнуть ся записи до шкіл народних львівских.

Є се справа не лиш для Львова, але і для всего краю незвичайно важна і вагу сю повинні всі львівскі Русини добре порозуміти і сповнити совістно свій обовязок. Мало маємо шкіл руских, тож користаймо, як слїд, хоч з тих, які маємо. У Львові маємо чотири рускі школи народні: дві мужескі і дві женьскі.

Одна мужеска школа чотиро-клясова: руска школа вправ, уміщена в „Народнім Домі“; друга школа чотиро-клясова: міска імени Маркияна Шашкевича при улици Скарбківскій ч. 26. Они — знані вже П. Т. Родимцям — розвивають ся дуже успішно і вдоволяють найбільшим вимогам П. Т. Родичів.

Для дівчат маємо чотиро-клясову женьску руску школу вправ при улици Сакраменток, а записи до неї відбувають ся в учительскій семинариї женьскій при улеци Сакраменток. — Школа ся також вже звістна загалови рускої П. Т. Публики, розвиває ся надзвичайно хорошо. Родичі, що посилали свої дівчата до неї, не мають слів похвали і для науки і для веденя дівчат та для щирих відносин між учительками та дітьми. Руске Товариство педаґоґічне отворило з днем 1 вересня 1898 клясу І. (V) рускої дівочої школи видiлової. В сім році шкільним будуть вже отворені три кляси то є кляси І., ІІ. і ІІІ. (V. VI і VII.). Школу ту госпітував інспектор краєвий і на тій підставі одержала она субвенцию від Високого Сойму. То є найлїпшим сьвідоцтвом, що школа та розвиваєсь правильно. Так отже рускі дівчата будуть могли кінчити в своїй питомій школі всі кляси школи видiлової і з них без перепон переходити до семинариї учительскої.

Всі сї школи рускі ведуть ся к повному вдоволеню всїх П. Т. Родимців. Не надто велике число дітий дає можність тим лучше вести в них науку; а в кінци тов. „Шкільна поміч“ запомагає біднійших дітий сих шкіл як найщедрійше.

Відзиваємось отже до всїх П. Т. Родимців, так місцевих, як і замісцевих, і припоручаємо горячо Всім, щоб не тілько самі записували свої діти до руских шкіл, але і других до сего заохочували. Нехай ніхто не здержує ся тим, що его дитина не володіє добре руским язиком; рускі школи приготовані на се і ведуть науку від початку так, що діти в короткім часї набувають достаточного знаня руского язика. — З Видїлу руского Товариства педаґоґічного у Львові.

еї вітчини і вславив ся так, що нині, коли его вітчина в найбільшім нещастю, всі свої і чужі споглядають на него яко на того, котрий ще лиш один годен може виратувати Хіну з біди і погодити єї з союзними державами. Лі-Гунґ-Чанґ єсть нині ґубернатором провінциї Кантону, а історія его слїдуюча.

Як-раз коли він скінчив був свої науки, вибухла була революция Таіпінґів. Він вступив тогди до войска і став секретарем хіньского ґенерала Цеґ-Квосан, а той допоміг єму опісля, що він був іменований ґубернатором провінциї Кіянґсу. Тут пізнав ся Лі з Европейцями іменно тогди, коли мусів перенести свою головну кватиру до Шанґаю. Опісля поборював він спільно з анґлійским ґенералом Ґордоном (тим самим, котрого Магді велїв убити в Хартумі) Таіпінґів і побив їх та дістав за то від цісаря а радше від цісарскої-реґентки титул: „Наймолодша оборона цісаря“. Зробивши порядок в своїй провінциї, помагав усмиряти ворохобаю в Нанкіні. Коли же в 1870 р. убито в Тіенціні францускі монахині, а хіньске правительство перецудило ся, що Европейці схотять знову добувати ся до Пекіну, іменовано Лі-Гунґ-Чанґа віцекоролем провінциї Печилї. Він полагодив якось справу з Европейцями і від тої пори мусів завсїгди помагати в клопотах правительства. У цісаревої реґентки мав він велике значінє і она боронила его завсїгди перед его ворогами, бо і він еї також боронив, як ось показує слїдуюча історія:

Було то 1874 р. в січни. Син цісаревої, молодий цісар Тунґ-Че, лежав вже смертельно хорий, а двірска партия лиш чекала того коли він помре, щоби усунути цісареву-реґентку і еї приятелїв. Цісарева довідала ся о тім і дала потайком знати до Тіенціну. Лі зібрав тогди 4000 по европейски вивчених вояків і пустив ся тихцем до Пекіну, де в півтора доби станув як раз о півночи. Командант від сторони міста, котрий був в змові з цісаревою, отворив єму браму міста і показав в котрій касарни знаходить ся войско, що прилагодилось до ворохобні против цісаревої. Несподіване ворохобників було велике; всіх арештовано і розброєно, а так само арештовано і кількох проводирів, прочі повтїкали.

Від того часу значінє і повага Лі-Гунґ-Чанґа стали дуже великі і як би він був хотів, хто знає чи навіть не був би став єго основателем нової династиї в Хіні. Але він що иншого поставив був собі за задачу. Хінці ще не мали доси такого мужа, котрий би так дбав про розвій краю і добро народу як Лі. Він відзначив ся яко муж державний, яко вожд, орґанізатор, промисловець і фінансист. Все що в Хіні зроблено в послїдних десятках лїт в напрямі поступу і цивілізациї, то діло Лі-Гунґ-Чанґа. Він не зважав на крики людий дурних або своїх ворогів, лиш робив своє діло і старав ся, щоби хіньский нарід о скілько можна зближав ся до европейскої цивілізациї і користав з неї. Він дбав про торговлю і фльоту торговельну, орґанізував войско на лад европейский, будував великі арсенали, школи, кріпости, порти воєнні; він був тим, котрого заходами заведено в цїлій державі телеґраф, він старав ся також о будову зелїзниць та о копальні вугля а наконець управильнив також справу мита, через що підніс значно торговлю. Але вороги его не спали і так стало ся, що коли Японці заняли були Корею, єму за кару цісар відобрав найвисшу відзнаку жовтий кафтан. Коли же опісля, по хіньско-японьскій війні він в Шімоносекі заключив щасливо мир, прийшов знову до ласки а навіть був покликаний до Пекіну на висше становище. Та небуть нові інтриґи зробили з него ґубернатора Кантону, звідки події політичні викликують его знов на ширше поле діланя.

(Дальше буде).

Телеґрами.

Віденъ 41 серпня. Wiener Ztg. оголошує надане достоїнства тайних радників міністрам бар. Калльови, бар. Джованелльому і дрови Пентакови.

Петербург 31 серпня. Войска ґен. Ренненкампфа прибули дня 26 с. м. до Нюшанцав, віддаленого о 70 верств від Ціцікар.

Рим 31 серпня. Аґентия Стефаніого доносить, що італіяньскі войска прибули вже до Таку.

Льондон 31 серпня. З Преториї доносять. В одній з послїдних битв ранено ґенерала Лїттлетона. Як доносять з міст в полудневій Африці війна знов стає грізнійшою. З Капштадту доносять, що ґен. Девет напав на транспортовий поїзд і забрав $1\frac{1}{2}$ міліона марок і 30.000 мундурів, призначених для анґлійского войска.

Льондон 31 серпня. Після донесеня з Масеру побоюють ся Анґлійцї кождої хвилї нападу на Ледібраид.

Міляно 31 серпня. Убийник Бресчі вніс відклик від засуду до найвисшого трибуналу касацийного в Римі.

За редакцию відповідає: Адам Кракевецкий

TYGODNIK MÓD I POWIEŚCI

Ілюстрована часопись для женщин.

БЕЗПЛАТНО

4 томи повісти

Клим. Юноши „**Внучок**“ — А. Мечника „**Ованес Огана**“ — К. Лясковского „**Зужитий**“ — Ст. Аріеля „**Улуди**“

за кождий чверть рік том

одержать як „ПРЕМІЮ“ передплатники галицкі.

„TYGODNIK MÓD I POWIEŚCI“ в будучім 1900-тім, а в 42-ім році істнованя буде виходити під тим самим як доси літературским напрямом, з задержанем і на будуче дотеперішного отрудництва в специяльних відділах видавництва.

MODY PARYSKIE

(2.000 рисунків і 12 великих аркушів з кроями і взірцями робіт жіночих) і

GOSPODARSTWO DOMOWE,

завдяки котрим наша часопись независимо від заспокоєня потреб ума образованої женщини, запевнює їй практичну хосенність ствердженої вартости.

Обітниць богатих на слова, заповідань уліпшень і реформ, якими визначують ся більше менше всї проспектові оголошеня, уникали ми доси з принципу. Тим менше могли би ми уживати їх тепер, коли читаюча публика відповіла на проявлений в Tygodnik-у напрям дійстними доказами признаня, становлячими для редакциї цінну заохоту до постійности на обібраній дорозї.

Одинокою обітницею з нашої сторони, а радше сказавши, одиноким з'обовязанем, яке приймаємо, єсть стояти і дальше на основі тих пересьвідчень, котрі нинї вільно нам вже уважати тревалим звеном між часописию а читателями, а подаючи їм інформациї з проявів дійстного житя, вибирати зпоміж них лише ті, яких вартість і вплив на суспільність власну або чужу признаємо. Ту задачу хочемо виповнити як доси без тіни упереджень, сторонничої ненависти і взгляду на личний інтерес.

То всьо, що вільно нам нинї сказати о дусї і напрямі нашої праці на будуще.

Не спускаючи з уваги печаливого і безперервного постійного забезпеченя сотрудництва нашої часописи, маємо сказати кілька слів о тім, що ми в відділі белетристики приготовили для „TYGODNIK-А MÓD I POWIEŚCI“ на будуючий рік.

Маєм запевнені праці: *Марії Родзєвичівної, Віктора Гомулицкого, Володислава Ст. Рей монта, Севера (Ігн. Мацїйовского), Володислава Уминьского* і многих инших.

В відділі поезиї звістні читателям пера: *Казимира Глиньского, Миріяма, Лянгого, Ор-Ота* і инших, обіцяли нам свої твори на слідуючий рік.

Розпочинаємо рік 1900 двома творами повістевими:

Волод. Ст. Реймонта повість п. з.: **І по многих днях. — І по многих лїтах....**	Севера повість п. з.: **Леґенда.**

Услівя передплати разом з премією:

У Львові і Кракові:		В Галичинї з почтовою пересилкою;	
Чвертьрічно	1 зр. 80 кр.	Чвертьрічно	2 зр. 20 кр.
Піврічно	3 зр. 60 кр.	Піврічно	4 зр. 40 кр.
Річно	7 зр. 20 кр.	Річно	8 зр. 80 кр.

Редактор ЯН СКИВСКИИ.

Передплату для ЛЬВОВА і ГАЛИЧИНИ принимає, числа оказові і проспекта даром висилає

Головна Аґенция і Експедиция „TYGODNIKA“ у Львові

Пасаж Гавсмана ч. 9 і всї книгарнї і контори письм.

З друкарнї В. Лозиньского — під зарядом В. І. Вебера. (Телефона число 569).